

nr 72

IULETYN TEPIS

**Polskie Towarzystwo Tłumaczy
Przysięgłych i Specjalistycznych
TEPIS ♦ Członek Międzynarodo-
wej Federacji Tłumaczy FIT
♦ Polish Society of Sworn and
Specialised Translators TEPIS
♦ Société polonaise des traduc-
teurs assermentés et spécialisés
TEPIS ♦ Polnische Gesellschaft
vereidigter Übersetzer und Fach-
übersetzer TEPIS ♦ Польское
общество присяжных и специа-
лизированных переводчиков
TEPIS**

Wiosna 2010

Polskie Towarzystwo Tłumaczy Prziśiętych i Specjalistycznych TEPIS powstało jako Polskie Towarzystwo Tłumaczy Ekonomicznych, Prawniczych i Sądowych w roku 1990. PT TEPIS ma na celu pogłębianie i szerzenie wiedzy w zakresie sztuki przekładu, ochronę praw autorskich tłumaczy, opiniowanie jakości tłumaczenia, a także reprezentowanie interesów tłumaczy wobec organów władzy. W chwili obecnej TEPIS liczy **1072** członków. Od 1993 r. TEPIS jest członkiem Międzynarodowej Federacji Tłumaczy FIT, a od 2007 r. – organizacją pożytku publicznego.

Znakomitą większość członków Towarzystwa stanowią tłumacze przysięgli. Siedziba Rady Naczelnej Towarzystwa mieści się w Warszawie, zaś w Szczecinie, Wrocławiu, Krakowie, Żarach i w Bytomiu działają Koła PT TEPIS, których adresy podajemy poniżej.

Towarzystwo TEPIS organizuje warsztatowe spotkania w ramach doskonalenia zawodowego tłumaczy przysięgłych i specjalistycznych: Warsztaty Przekładu Prawniczego i Specjalistycznego, Repetytoria dla Tłumaczy Prziśiętych i Specjalistycznych oraz Międzynarodowe Forum Przekładu Prawniczego i Sądowego. Dotychczas odbyło się wiele spotkań krajowych i międzynarodowych, podczas których wygłoszono **765** referatów. Ponadto w Szczecinie, Krakowie, Sosnowcu, Wrocławiu i Zielonej Górze tłumacze wymieniają doświadczenia w ramach repetytoriów i na spotkaniach o różnej częstotliwości.

Członkowie Towarzystwa, którymi mogą być również cudzoziemcy zamieszkali poza terytorium RP, dzielą się na członków nadzwyczajnych, członków zwyczajnych, członków ekspertów, członków wspierających i członków honorowych.

Członkiem nadzwyczajnym Towarzystwa może zostać tłumacz przysięgły i tłumacz specjalistyczny o kwalifikacjach uznanych za równoważne z przewidzianymi w art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego po udokumentowaniu co najmniej 3-letniej praktyki zawodowej.

Członkiem zwyczajnym może zostać członek nadzwyczajny z 10-letnią praktyką zawodową.

Członkiem ekspertem może zostać tłumacz wyróżniający się kwalifikacjami wśród członków zwyczajnych, uzyskując w ten sposób najwyższy status członkowski.

Członkiem wspierającym może być osoba fizyczna lub prawna po zadeklarowaniu regularnego wsparcia finansowego dla Towarzystwa. **Członkiem honorowym** może być osoba krajowa lub zagraniczna, zasłużona dla Towarzystwa.

Członkowie PT TEPIS otrzymują kwartalnik **„Biuletyn TEPIS”**. Wybrane referaty wygłoszone na seminariach, a także artykuły na tematy ważne dla tłumaczy publikowane są w czasopiśmie **„Lingua Legis”**, którego ukazało się 17 numerów. Wydawnictwo Translegis (d. Wydawnictwo TEPIS) wydaje książki nt. teorii i praktyki przekładu, w tym „Kodeks tłumacza przysięgłego” i wybory specjalistycznych tekstów paralelnych w językach angielskim, niemieckim, francuskim, rosyjskim, polskim i włoskim oraz materiały pokonferencyjne. Nasze adresy:

- * **Biuro Rady Naczelnej PT TEPIS**, szef Biura RN Maria Piasecka, ul. Krasińskiego 16 lok. 134. Skr. poczt. 23, 00-967 WARSZAWA 86. Tel./faks (+48)(22) 839 49 52. E-mail: tepis@tepis.org.pl Strona: www.tepis.org.pl . Rach. nr 46 10201026 00001502 0117 5983 . PKO BP II O/Warszawa
- * **DOLNOŚLĄSKIE KOŁO PT TEPIS WE WROCŁAWIU**: prezes mgr Jerzy Ogonowski ul. Januszowicka 17/19 m. 8, 53-135 Wrocław, tel. (0-71) 367 65 66
- * **GÓRNOŚLĄSKIE KOŁO PT TEPIS W BYTOMIU**: prezes dr Aleksandra Podgórnjak-Musil. Pl. Kościuszki 9/34, 41-902 Bytom, tel 0 661 200 100
- * **LUBUSKIE KOŁO TEPIS W ŻARACH**: prezes dr Piotr Gadomski ul. Miła 1a, 68-200 Żary, tel. (0-68) 363 03 77, faks (0-68) 363 03 78
- * **MAŁOPOLSKIE KOŁO PT TEPIS W KRAKOWIE**: prezes dr Maria Metzler Skr. poczt.119, 30-104 Kraków 45, tel./faks (0-12) 422 17 40
- * **POMORSKIE KOŁO PT TEPIS W SZCZECINIE**: prezes mgr Paulina Leśniak ul. Monte Cassino 37 p. 316, 70-464 Szczecin, tel./faks (0-91) 433 03 73, 434 73 67, 432 04 83, 434 70 44

Druk deklaracji członkowskiej można otrzymać z Biura Rady Naczelnej lub pobrać ze strony: www.tepis.org.pl.

TEPISJAŃSKIE REFLEKSJE JUBILEUSZOWE Z DUMĄ I ZADUMĄ NAD LOSEM ZAWODU TŁUMACZA

OD REDAKCJI

Patrząc melancholijnie w przeszłość sprzed dwudziestu laty, kiedy Towarzystwo TEPIS stawiało pierwsze kroki, ogarniają nas dzisiaj mieszane uczucia: z jednej strony dumy z dokonań, wytrwałości i trudu włożonego przez grupę niezwykle entuzjastów idei godności i solidarności zawodowej, ale z drugiej strony – zadumy nad rozczarowaniami, jakie przyniosły ze sobą problemy zawodowego życia tłumaczy, zwłaszcza przysięgłych, w wyniku transformacji ustrojowej.

Myśląc o najbardziej dotkliwych problemach, musimy jednak sobie zdawać sprawę, że to nie jakaś cudowna siła poza nami, ani nie kolejna zmiana ustroju społecznego i gospodarczego – jak postulują niektórzy – usuną z naszego życia nieuczciwą konkurencję, dumping, wyzysk indywidualnych tłumaczy przez nieuczciwe agencje, handel pieczęciami in blanco... Niestety, tutaj nikt nas nie wyręczy, bo tylko mobilizacja środowiska zawodowego i nieustające akcje, uświadamiające tłumaczom wagę zasad etyki zawodowej, mogą zmienić ich mentalność w tym zakresie.

Rozżaleni muszą zrozumieć, że w dobie wolnego rynku prawo polskie nie może narużyć jego podstawowych mechanizmów przez ogórne regulowanie cen i zakaz pośrednictwa w handlu usługami. Muszą też pojąć, że ci, którzy psują nasz wizerunek, godzą się na groszowe stawki i służą swoimi pieczęciami in blanco, nie pomogą nam w walce z nieuczciwą konkurencją, która ze strony walczących z nią tłumaczy wymaga niewdzięcznych zabiegów „donoszenia” organom ścigania i dostarczania nietłatwej do zdobycia dokumentacji świadczącej o nielegalnych praktykach.

Zrozumienie tych nowych realiów wymaga niewątpliwie solidarności tłumaczy. O taką ideę walczą niestrudzenie członkowie Towarzystwa TEPIS, cierpliwie docierając do źródeł wiedzy i przekazując ją innym. I chociaż tłumacze jeszcze długo będą świadkami i ofiarami nieuczciwej konkurencji, to jednak już można dostrzec pozytywne wyniki naszej walki w przejawach coraz większej solidarności zawodowej.

Zasady Kodeksu tłumacza przysięgłego są przedmiotem wykładów na uniwersytetach polskich kształcących tłumaczy z udziałem doświadczonych Tepisjan. Zaś dynamicznie prowadzone przez TEPIS Warsztaty i Repetytoria świadczą o wytrwałości i wielkim trudzie naszych Koleżanek i Kolegów, docenianym w kraju i na forum międzynarodowym. W ten sposób pokazujemy, jak realizować podstawowe zasady etyki: obojętnie dzielenia się wiedzą oraz stalego doskonalenia zawodowego.

Uroczystości jubileuszowe zaplanowaliśmy, aby pokazać społeczeństwu nasz wspólny trud i jego owoce: liczne dokonania, czasem okraszone goryczą, ale zawsze świadczące o naszej wytrwałości. Chcemy podziękować najbardziej zasłużonym i pokazać, jak bardzo jesteśmy z nich dumni. Niech ta duma towarzyszy nam w zadumie nad przyszłością naszego trudnego zawodu, którego nie doceniają tylko nieświadomi roli tłumacza w wymiarze sprawiedliwości i w służbie społeczeństwu. Oby świadomość tej roli stała się na tyle powszechna, by zawód nasz mógł się zawsze cieszyć zasłużonym szacunkiem.

SPIS TREŚCI

Galowy Wieczór Jubileuszowy z okazji XX-lecia PT TEPIS	3
Więcej o naszym Jubileuszowym Wieczorze	4
XIV Repetytorium dla Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych	5
Warsztaty Impostacyjne w Szczecinie	6
Wniosek PT TEPIS o nowelizację rozporządzenia ws, wynagrodzenia TP	7
Pismo Departamentu Legislacyjno-Prawnego nt. ochrony danych TP	8
TEPIS pomaga UKIE w przygotowaniach do polskiej prezydencji w KE	13
Współpraca PT TEPIS z Katedrą UNESCO UJ	14
IX Krakowskie Repetytorium dla Tłumaczy Przysięgłych	17
Konferencja „Rynek tłumaczeń i lokalizacji w Polsce”	18
Konferencja w Laponii „Prawo i język w międzynarodowej współpracy i konfliktach”	19
Słowo o perspektywach zawodów komunikacyjnych	21
Międzynarodowa solidarność tłumaczy w dniach żałoby narodowej	23
Problemy praktyki zawodowej	24
VAT od tłumaczeń dla podmiotów z innych państw Unii	27
Kalendarium konferencji dla tłumaczy	28
Gratulujemy tytułu nowym Członkom Zwyczajnym	29
Witamy nowych Członków Nadzwyczajnych	29
Orientacyjne wolnorynkowe ceny za tłumaczenie	30
Składka członkowska PT TEPIS	30
Liczba członków PT TEPIS	30
Tabela stawek wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego	31

**RADA NACZELNA
POLSKIEGO TOWARZYSTWA
TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH I SPECJALISTYCZNYCH
TEPIS**

z radością zaprasza Członków, Tłumaczy i Sympatyków na

**GAŁOWY WIECZÓR JUBILEUSZOWY
Z OKAZJI DWUDZIESTOLECIA
TOWARZYSTWA TEPIS**

**który odbędzie się 28 maja 2010 r., w piątek o godz. 18.00,
w domu „Amicus” przy ul. Hożjusza 2 w Warszawie
(dojazd metrem do pl. Wilsona)**

W PROGRAMIE:

Część oficjalna

- **Uroczyste powitanie Gości przez gospodarzy wieczoru**
- **Rozdanie dyplomów Honorowego Członka PT TEPIS**
- **Nominacje do odznaczeń państwowych członków PT TEPIS**
- **Nadanie Odznak za Zasługi dla członków PT TEPIS**

Koncert Aloszy Awdiejewa

**Bilety na koncert z lampką szampana
do nabycia po wpłaceniu 100 zł na konto PT TEPIS
46 1020 1026 0000 1502 0117 5983, PKO BP II O/Warszawa
Liczba miejsc ograniczona, decyduje kolejność zgłoszeń
na adres: tepis@tepis.org.pl oraz telefonicznie: 22 839 49 52**

WIĘCEJ O NASZYM JUBILEUSZOWYM WIECZORZE

Ma być bardzo uroczyste, ale też i z lekkim przymruczeniem oka. Wyszliśmy bowiem z założenia, że minęła epoka patetycznych „akademii ku czci” oraz że poczucie humoru, bez którego w naszym prozaicznym zawodzie wytrwać byłoby trudno, warte jest kultywowania, podobnie jak zdrowy dystans do siebie samego i codziennych problemów zawodowych.

Ale chociaż w myśl tego założenia gospodarze wieczoru powitają gości krótko i bezpretensjonalnie, to jednak słowa powitania będą wygłoszone w podniosłym, uroczystym tonie i – jak na tłumaczy przystało – w sześciu językach, aby nie tylko uszanować przybyłych z odległych krajów i miast, lecz również aby – w następnej części programu – podziękować naszym Koleżankom i Kolegom za zasługi dla PT TEPIS, w tym zagranicznym Członkom Honorowym PT TEPIS, którzy tym razem przyjadą do nas z Anglii (Albin Tybulewicz), Austrii (Liese Katschinka), Belgii (Erik Hertog), Holandii (Louise Rayar) i Rosji (Leonid Gurewicz i Rudolf Georkian).

Na uroczystość zostali zaproszeni przedstawiciele wysokich urzędów, bratnich stowarzyszeń tłumaczy, zaprzyjaźnionych instytucji i uczelni oraz nowo mianowani zagraniczni Członkowie Honorowi PT TEPIS. Cała uroczystość zostanie uwieczniona na zdjęciach, które potem będą zdobić naszą stronę. Przybędą też dziennikarze, zwabieni – między innymi – zapowiedzią atrakcyjnego koncertu.

Uroczystość uświetni bowiem nasz Gość Specjalny, Alosza Awdiejew, który na prośbę licznej grupy entuzjastów talentów Mistrza i jego zespołu muzycznego zechciał przyjąć zaproszenie Towarzystwa TEPIS, chociaż wcale nie byliśmy tego pewni. Nie każdy bowiem potrafi namówić Profesora Awdiejewa na taki występ – raczej kameralny w porównaniu z innymi, organizowanymi w wielkich salach, liczących po kilkaset miejsc. Sala w domu ‘Amicus’ będzie mieścić tylko 150 miejsc!

Po koncercie goście zostaną zaproszeni na uroczystą lampkę szampana do sali restauracyjnej, w której będą mieli okazję złożyć osobiście gratulacje wszystkim odznaczonym i uhonorowanym oraz wznieść toast za pomyślność TEPIS-u oraz zawodu tłumacza. Przyjęcie będzie utrzymane w konwencji koktajlowej z szampanem, winem i różnymi przekąskami.

Licząc się z dużym zainteresowaniem programem jubileuszu, zwłaszcza wśród tych, którzy zechcą przybyć z członkami najbliższej rodziny, radzimy po bilety zgłosić się jak najszybciej, aby wziąć udział w tej uroczystości, poprawić sobie nastrój, ale też i pokłonić się zasłużonym Koleżankom i Kolegom.

ALOSZA AWDIEJEW

Alosza – na scenie i dla przyjaciół, formalnie – profesor Aleksy Awdiejew, od kilkunastu lat obywatel polski, urodził się w Stawropolu na północnym Kaukazie. Swoje pierwsze występy sceniczne rozpoczął jako sześćioletni chłopczyk, śpiewając na scenie amatorskiej kołysanki i popularne piosenki ze swoją matką, nauczycielką literatury i języka rosyjskiego. Ukończył średnią szkołę muzyczną z dyplomem chórmistrza, po czym przez trzy lata prowadził amatorskie chóry i orkiestry w Moskwie i okolicach.

Na Uniwersytecie Moskiewskim studiował anglistykę, występował w teatrze studenckim i w kabarecie oraz uprawiał pantomimę. Potem uzyskał stypendium Radia Moskiewskiego i podjął studia na filologii polskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Tu też występował w kabaretach studenckich, ale równocześnie otrzymywał nagrody w konkursach studenckich prac naukowych, dyplom otrzymał z wyróżnieniem, a następnie został zaangażowany jako asystent na filologii rosyjskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Od tego czasu zajmował się pracą naukową, a obecnie pracuje na stanowisku profesora w Instytucie Rosji i Europy Wschodniej na Wydziale Studiów Politycznych i Międzynarodowych Uniwersytetu Jagiellońskiego. Zajmuje się m. in. gramatyką komunikacyjną i funkcjonowaniem języka w środkach masowego przekazu.

Od 1976 roku z powodzeniem śpiewał swe romanse i piosenki w legendarnej „Piwnicy pod Baranami”. Swoje pasje jazzowe realizował grając na fortepianie w zespołach „Beale Street Band” i „Playing Family”. Koncertuje w kraju i za granicą (Berlin, Paryż, Nowy Jork, Chicago, Tel-Awiv), nagrywa recitale, spektakle i programy telewizyjne, uczestniczy w filmach, programach telewizyjnych i radiowych. Nagrywa płyty, pisze scenariusze i felietony. Jest domatorem, ma uroczą żonę (Polkę) i dwóch dorastających synów. W wywiadach tak mówi o sobie: „Z powołania jestem błaznem i uważam, że jest to bardzo ważna profesja... Rozśmieszyć człowieka, to znaczy przywrócić go do życia...”

**KOLEGIUM DOSKONALENIA ZAWODOWEGO
POLSKIEGO TOWARZYSTWA TŁUMACZY
PRZYSIĘGLYCH I SPECJALISTYCZNYCH
TEPIS**

zaprasza na

XIV REPETYTORIUM DLA TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH I SPECJALISTYCZNYCH

które odbędzie się w sobotę, 22 maja 2010 r.
w salach Hotelu Mercure Warszawa Fryderyk Chopin
w Warszawie przy Alei Jana Pawła II 22
(wejście główne – sale konferencyjne)

Dojazd tramwajem od Dw. Centralnego Aleją Jana Pawła II – jeden przystanek

W PROGRAMIE:

Rejestracja i wydawanie materiałów konferencyjnych – 11³⁰-12⁰⁰

SESJA PLENARNA – 12⁰⁰-16⁰⁰ DLA TŁUMACZY WSZYSTKICH JĘZYKÓW

**Wykład dr Renaty Sochackiej i Moniki Warmbier z KPMG „Sprawozdania finansowe
sporządzane według międzynarodowych standardów rachunkowości”**

Przerwa na kawę – 14⁰⁰- 14³⁰

ZAJĘCIA W SEKCJACH JĘZYKOWYCH – 14⁰⁰-16⁰⁰

Temat: Praktyka tłumaczenia sprawozdań finansowych
sporządzanych według międzynarodowych standardów rachunkowości

Sekcje językowe: angielska, francuska, hiszpańska*, niemiecka, rosyjska, włoska,
(* w zależności od liczby zgłoszeń)

Stoisko z publikacjami dla tłumaczy

Zgłoszenia na adres: tepis@tepis.org.pl do 17 maja 2010 r.
z potwierdzeniem wpłaty

WPISOWE, w tym przerwa na kawę:

80 zł dla członków PT TEPIS, dla niezrzeszonych – **100 zł**,
dla studentów i słuchaczy podyplomowych studiów
przekładu prawniczego (za okazaniem legitymacji) – **80 zł**

Wpłaty prosimy przekazywać na konto PT TEPIS:

46 1020 1026 0000 1502 0117 5983, PKO BP II O/Warszawa

**W razie niemożności wzięcia udziału w Repetytorium
wpisowe nie podlega zwrotowi**

**ZARZĄD POMORSKIEGO KOŁA PT TEPIS w Szczecinie
serdecznie zaprasza na**

WARSZTATY IMPOSTACJI GŁOSU DLA TŁUMACZY SYMULTANICZNYCH I KONSEKUTYWNYCH

Terminy spotkań: 10.05, 17.05, 24.05 i 31.05 br. (pn.)
w godz. 16:00 – 17:30 (cykl 4 spotkań)

Miejsce: Teatr Współczesny w Szczecinie

Prowadzący: Grażyna Madej

Umiejętność tworzenia głosu w sposób, który zapewni narządowi sprawność jest rzeczą istotną, bowiem głos jako narzędzie, służy zarówno naszej pracy jak i nam samym. Prace na zajęciach podzielone są na etapy:

- nauka poprawnego oddychania;
- świadoma praca rezonatorami;
- praca nad sprawnością aparatu artykulacyjnego

Opanowanie i regulacja oddechu dla osób zawodowo posługujących się głosem są bardzo przydatne. Sposób oddychania ma decydujący wpływ na wszystkie czynności emisyjne – impostacyjne.

Siła, wytrzymałość i elastyczność mięśni oddechowych uzyskane w efekcie ćwiczeń oddechowych i fonacyjnych zapobiegają czynnościowym zaburzeniom głosu.

Używanie rezonatorów jest warunkiem prawidłowej emisji. Dzięki nim głos zamieniając się w dźwięk artykułowany nabiera siły i odpowiedniej barwy.

Narządy odpowiedzialne za emisję głosu stanowią jedną całość. Nieprawidłowy przebieg czynności w jednym z nich niesie za sobą zaburzenia funkcji pozostałych. Wykonywanie ćwiczeń oddechowych, fonacyjnych i artykulacyjnych zapewni prawidłowy sposób emisji głosu. Warto się jej uczyć, bo pozwoli to zachować narząd głosowy w zdrowiu i aktywności przez wiele lat.

Na zajęcia prosimy przenieść ze sobą luźny strój (dres lub luźne spodnie, koszulke, wygodne i lekkie obuwie), karimatę lub koc oraz wodę niegazowaną.

Wielkość grupy ograniczona do 10 osób.

WPISOWE: do 200 zł w zależności od liczby osób

Wpłaty prosimy przekazać na konto PT TEPIS po uprzednim skontaktowaniu się z kol. Anną Komorowską: anko@sz.home.pl

**W razie niemożności wzięcia udziału w Warsztatach
wpisowe nie podlega zwrotowi**

WNIOSEK PT TEPIS O NOWELIZACJĘ ROZPORZĄDZENIA MS WS. WYNAGRODZENIA ZA CZYNNOŚCI TŁUMACZA PRZYSIĘGŁEGO

Prezes PT TEPIS, Danuta Kierzkowska, wystosowała z datą 12 marca 2010 r. następujące pismo do min. Zbigniewa Wrony, podsekretarza stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości:

„W nawiązaniu do naszego pisma z 23 października 2009 r. z prośbą o udzielenie informacji na temat zabezpieczenia środków na podwyżkę stawek wynagrodzenia tłumaczy przysięgłych w 2010 roku oraz w nawiązaniu do Pańskiej odpowiedzi z dnia 23 listopada 2009 r., z której dowiedzieliśmy się, że w projekcie budżetu państwa na rok 2010 zostały uwzględnione wyłącznie wydatki związane ze zwiększeniem ich stawek o wartość podatku VAT, postulując co następuje.

Po pierwsze – ponawiamy apel o zabezpieczenie w projekcie budżetu państwa **na rok 2011 środków na podwyżkę stawek** wynagrodzenia tłumaczy przysięgłych, które nie były zmieniane przez ponad pięć lat, tj. od chwili jego wejścia w życie w dniu 27 stycznia 2005 r., podczas gdy pod rządami poprzednich przepisów stawki te były corocznie podnoszone. Nowelizacja rozporządzenia ws. wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego z dnia 18 grudnia 2009 r., która przyznała wreszcie prawo doliczania do stawek podatku VAT, dotyczy **WYŁĄCZNIE** tłumaczy będących podatnikami tego podatku i nie zmieniła sytuacji licznych rzesz tłumaczy, którzy w dalszym ciągu – tj. już szósty rok – wykonują swoją pracę według stawek sprzed ponad pięciu lat.

Po drugie – mając świadomość niemocy wobec braku środków na podwyżkę stawek w roku 2010, postulujemy zmianę rozporządzenia ws. wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego w zakresie niepociągającym za sobą **żadnych lub prawie żadnych wydatków**, natomiast porządkującym sytuację i usuwającym uciążliwości, które wynikają z braku odpowiednich przepisów.

W celu stworzenia jasnych zasad rozliczania się tłumaczy przysięgłych i uniknięcia w ten sposób zbędnych kontrowersji i korespondencji, która pochłania czas pracowników resortu sprawiedliwości, należy przewidzieć jednoznacznie określoną stawkę za sporządzenie dodatkowego egzemplarza tłumaczenia;

- tłumaczenie ustne przebiegu postępowania zawsze jak na język obcy;
- tłumaczenie pisemne z zapisu dźwiękowego;
- tłumaczenie ustne wymagające znajomości i rozumienia dialektu, gwary i żargonu;
- tłumaczenie tekstów pisanych alfabetem współcześnie nieużywanym lub językiem archaicznym.

Powyższe czynności zawsze były i w dalszym ciągu są **zlecane z niewielką częstotliwością** tłumaczom przysięgłym i zawsze w jakiś sposób rozliczane, jednak nie bez kontrowersji – ze względu na brak tych stawek w taryfie lub niejasne ich określenie. Ilustracją długiej dyskusji prowadzonej przez tłumacza przysięgłego z prokuratorami i sędziami jest sprawa inż. Brunona Komarka, której dokumentację (20 stron) przesyłam w załączeniu.

Szczegółowe uzasadnienie potrzeby ustalenia lub doprecyzowania ww. stawek było wielokrotnie przez nas przedstawiane i jest dobrze znane dyrektorowi Departamentu Organizacyjnego i naczelnikowi Wydziału Tłumaczy Przysięgłych, którzy najczęściej podzielali nasze poglądy w tych kwestiach.

Rozumiem, że nasze postulaty nt. corocznej rewaloryzacji stawek, podwyższonych stawek za tłumaczenie ustne w godzinach nocnych i w dni wolne od pracy, zrównania stawek za tłumaczenie ustne wykonane w ciągu 48 godzin w postępowaniu zwykłym ze stawkami za tłumaczenie ustne w trybie przyspieszonym oraz jednoznaczego określenia stawki za tłumaczenie ustne podczas postępowania przygotowawczego lub sądowego na poziomie stawki za tłumaczenie na język obcy zostaną uwzględnione w projekcie następnej nowelizacji rozporządzenia ws. wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego, w chwili gdy będą zabezpieczone na ten cel środki na rok 2011.”

W odpowiedzi na powyższe pismo otrzymaliśmy odpowiedź od dyrektora Departamentu Organizacyjnego Ministerstwa Sprawiedliwości, sędziego Karola Dałka, z dnia 14 kwietnia.2010 r. o następującej treści:

„Szanowna Pani Prezes

W nawiązaniu do Pani pisma z dnia 12 marca 2010 r. w sprawie podwyższenia wynagrodzenia tłumaczy przysięgłych w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego (Dz. U. Nr 15, poz. 131), Departament Organizacyjny uprzejmie informuje, że wystąpił do Departamentu Budżetu i Inwestycji z zapytaniem o możliwość zabezpieczenia w budżecie na rok 2011 środków na podniesienie stawek tłumaczy przysięgłych. Niezwłocznie po otrzymaniu odpowiedzi zostanie Pani poinformowana o możliwościach budżetowych Ministerstwa Sprawiedliwości w omawianym zakresie.”

**STANOWISKO DEPARTAMENTU LEGISLACYJNO-PRAWNEGO
MINISTERSTWA SPRAWIEDLIWOŚCI
NT. UPUBLICZNIANIA PROTOKOŁÓW KONTROLI
TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH**

Po otrzymaniu pisma GIODO nt. publikowania protokołów kontroli tłumaczy przysięgłych , zwróciliśmy się o opinię na ten temat do Departamentu Legislacyjno-Prawnego MS, którą otrzymaliśmy w piśmie DL-P-V-023-11/10 z dnia 9 marca 2010 r. Poniżej pełny tekst opinii.

„W odpowiedzi na pismo PT TEPIS z dnia 18 stycznia 2010 r., znak RN. Pr. 04 / 10, przy którym przekazano pismo Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych z dnia 11 grudnia 2009 r., znak: DOLiS-035-1980/09/46540, dotyczące kwestii upubliczniania na stronach internetowych urzędów wojewódzkich protokołów kontroli tłumaczy przysięgłych, uprzejmie przedstawiam następujące stanowisko.

Wydaje się, iż kwestia związana z zakresem danych zawartych w protokołach pokontrolnych z działalności tłumaczy przysięgłych udostępnianych w Biuletynie Informacji Publicznej powinna być rozpatrywana na gruncie uregulowań zawartych w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198, z późn. zm.) w związku z przepisami regulującymi materię ochrony danych osobowych. Z art. 1 tej ustawy wynika, iż informacją publiczną podlegającą udostępnieniu na zasadach i w trybie określonym w tej ustawie jest „każda informacja o sprawach publicznych”.

Podmioty, które są obowiązane do udostępniania informacji publicznych, wskazane zostały w art. 4 ww. ustawy. Są to mianowicie „władze publiczne oraz inne podmioty wykonujące zadania publiczne”, przy czym w dalszej części artykułu ten zawiera przykładowe, wskutek użycia sformułowania „w szczególności”, wyliczenie takich podmiotów. Należy podkreślić, iż poprzez wskazanie w tym wyliczeniu kategorii innych niż publiczne osób lub jednostek organizacyjnych, które wykonują zadania publiczne lub dysponują majątkiem publicznym, zakres ten obejmuje również podmioty prywatne (przedsiębiorców, organizacje społeczne, szkoły wyższe itd.), które dysponują środkami publicznymi w zakresie realizacji powierzonych im zadań (M. Kłaczyński, S. Szuster, Komentarz do ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej, LEX/el. 2003).

Do definicji informacji publicznej odniósł się Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 30 października 2002 r., sygn. akt II SA 181/02, wskazując, iż „należy za taką uznać informacje wytworzone przez władze publiczne oraz osoby pełniące funkcje publiczne oraz inne podmioty, które wykonują funkcje publiczne lub gospodarują mieniem publicznym (komunalnym lub Skarbu Państwa), jak również informacje odnoszące się do wspomnianych władz, osób i innych podmiotów, niez-

leżnie od tego, przez kogo zostały wytworzone”. Art. 6 wskazanej ustawy zawiera katalog informacji i dokumentów, jakie stanowią informację publiczną, jest to jednak tylko katalog przykładowy, ze względu na użyty zwrot „w szczególności”. W przedmiotowym katalogu wskazano, iż udostępnianiu podlega informacja dotycząca dokumentacji przebiegu i efektów kontroli (art. 6 ust. 1 pkt 4 lit.a tiret drugie).

Zgodnie natomiast z art. 20 ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego (Dz. U. Nr 273, poz. 2702, z późn. zm.) wojewodowie, właściwi ze względu na miejsce zamieszkania tłumacza przysięgłego, sprawują kontrolę nad działalnością tłumaczy przysięgłych w zakresie prawidłowości i rzetelności prowadzenia repertoriów oraz pobierania wynagrodzenia określonego w przepisach ww. ustawy (ust. 1). W ramach sprawowanej kontroli wojewoda może żądać okazania przez tłumacza przysięgłego repertorium, a także udzielenia przez tłumacza przysięgłego wyjaśnień, w formie pisemnej lub ustnej, dotyczących wykonywanych czynności, w tym informacji zawartych w repertorium (ust. 2).

Dodatkowo podnieść należy, iż stosownie do art. 9 ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego Minister Sprawiedliwości został zobowiązany do ogłoszenia, w formie obwieszczenia, w wydawanym przez niego dzienniku urzędowym, do dnia 31 stycznia każdego roku listy tłumaczy przysięgłych, powiadamiając o tym wojewodów (ust. 1), którzy udostępniają przedmiotowe listy nieodpłatnie do powszechnego wglądu w miejscu do tego przeznaczonym w siedzibie i godzinach pracy urzędu wojewódzkiego (ust. 2). W obwieszczeniach tych i listach zamieszcza się dane, o których mowa w art. 8 ust. 1 ustawy, z wyjątkiem danych dotyczących daty i miejsca urodzenia, miejsca zamieszkania oraz informacji o orzeczonych karach z tytułu odpowiedzialności zawodowej tłumacza przysięgłego. Stosownie do wskazanych wyłączeń udostępnieniu podlegają zatem dane obejmujące:

- 1) imię i nazwisko;
- 2) obywatelstwo;
- 3) adres do korespondencji;
- 4) datę nabycia uprawnień zawodowych tłumacza przysięgłego;
- 5) oznaczenie świadectwa tłumacza przysięgłego;
- 6) język lub języki, w zakresie których tłumacz przysięgły posiada uprawnienia do wykonywania zawodu;
- 7) informację o uzyskanych stopniach naukowych, tytule naukowym, stopniach w zakresie sztuki oraz tytule w zakresie sztuki.

Z powyższego wynika, iż publikowanie w BIP danych tłumaczy przysięgłych, w zakresie wskazanym w art. 9 ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego, nie budzi zastrzeżeń związanych z ochroną danych osobowych. Sam ustawodawca dopuszcza bowiem, mocą regulacji szczególnej, podawanie tych danych do publicznej wiadomości.

Podkreślić również warto, że zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej, prawo do informacji publicznej podlega ograniczeniu w zakresie i

na zasadach określonych w przepisach o ochronie informacji niejawnych oraz o ochronie innych tajemnic ustawowo chronionych. W ust. 2 tego przepisu wskazano, iż prawo do informacji publicznej podlega ograniczeniu ze względu na prywatność osoby fizycznej lub tajemnicę przedsiębiorcy.

W tym kontekście zaszyfrować należy, iż przedmiotowe protokoły kontroli mogą zawierać również dane osobowe osób, na rzecz których tłumacz przysięgły dokonywał tłumaczenia. W tym miejscu należy zwrócić uwagę na art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926, z późn. zm.). Przepis ten stanowi, iż administrator danych przetwarzając dane powinien dolożyć szczególnej staranności w celu ochrony interesów osób, których dane dotyczą, a w szczególności jest obowiązany zapewnić, aby dane te były merytorycznie poprawne i adekwatne w stosunku do celów, w jakich są przetwarzane. To oznacza, iż swym rodzajem i treścią dane te nie powinny wykaczać poza potrzeby wynikające z celu ich zbierania (J. Barta, P. Fajgielski, R. Markiewicz, Ochrona danych osobowych. Komentarz, LEX/el., 2007, wyd. IV).

Wobec powyższego upublicznianie protokołów kontroli tłumaczy przysięgłych jedynie w celach informacyjnych powinno odbywać się przy uwzględnieniu zasady adekwatności (relewantności) przetwarzania danych osobowych. Udostępnienie do publicznej wiadomości dokumentu zawierającego dane osobowe, w zakresie mogącym powodować naruszenie prawa do prywatności, powinno nastąpić po odpowiednim przetworzeniu zawartych w nim danych. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w wyroku z dnia 18 listopada 2008 r., sygn. akt II SA/Wa 1177/08, uznał, iż „usunięcie personaliów osób prywatnych, czy też ich zanonimizowanie w ogłoszonej w BIP uchwale organu gminnego, nie wpływa na czytelność dokonanego w ten sposób przekazu. W tym przypadku treść aktu administracyjnego nie traci waloru informacyjnego, albowiem wynika z niej kto, kiedy i w jakiej sprawie publicznej zajął określone stanowisko. Podstawowym celem BIP jest powszechne informowanie o sprawach publicznych i w tym przypadku cel ten został zrealizowany.

Prezentowanie odmiennego poglądu pozostaje w sprzeczności z konstytucyjnymi gwarancjami wolności i praw obywatela. W świetle art. 31 ust. 3 Konstytucji RP ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. Ograniczenia nie mogą naruszać istoty wolności i praw”.

Tym samym należałoby uznać, że dane osobowe osób innych niż tłumacz, zawarte w protokołach, powinny być poddane ochronie związanej z zapewnieniem prywatności. Nie powinno to powodować odjęcia waloru informacyjnego udostępnianych protokołów, a jednocześnie umożliwiłoby uczynienie zadość ochronie należącej danym osobowym.

Przedstawiając powyższe stanowisko jednocześnie uprzejmie przepraszam za zwłokę w udzieleniu odpowiedzi na zapytanie przedstawione przez Panią Prezes.

Jednocześnie pragnę nadmienić, iż stanowisko to jest jedynie opinią tut. Departamentu, przygotowaną w oparciu o analizę obowiązujących przepisów prawa, i nie może być traktowane jako wiążące.

(–) Zastępca Dyrektora Departamentu Legislacyjno-Prawnego Wojciech Ulitko ”

APEL URZĘDU KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ O POMOC TŁUMACZY W OBSŁUDZE POLSKIEJ PREZYDENCJI W RADZIE UNII EUROPEJSKIEJ

Jesienią ubiegłego roku otrzymaliśmy pismo, które następnie skierowaliśmy do uczelni, z którymi TEPIS podpisał porozumienie o współpracy. Oto treść pisma z dnia 1 października 2009 r. oznaczone sygnaturą DKP-241-6/09/BN/302, podpisane przez dyrektora Joannę Skoczek:

„W ramach podjętej ostatnio współpracy Departamentu Koordynacji Przygotowań i Obsługi Przewodnictwa Polski w Radzie Unii Europejskiej z Polskim Towarzystwem Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS, zwracam się z prośbą o dokonanie rozeznania rynku i oferty potencjalnych wykonawców obsługi tłumaczeniowej konferencji i spotkań, które mają się odbyć w Polsce w okresie sprawowania przez nasz kraj przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej, tj. od 1 lipca do 31 grudnia 2011 r.

Przedmiotem szczegółowego zapotrzebowania są wysoce kwalifikowani symultaniczni tłumacze konferencyjni, ale również tłumacze konsekwentni i tłumacze tekstów specjalistycznych. Mam nadzieję, że w realizacji tego zadania Towarzystwo będzie mogło wykorzystać swoją wieloletnią współpracę z uczelniami, organizacjami zawodowymi tłumaczy oraz instytucjami i firmami ich zatrudniającymi, dzięki którym uda się stworzyć odpowiednie listy potencjalnych wykonawców obsługi tłumaczeniowej na potrzeby przewodnictwa Polski w Radzie UE.”

Spośród kilkunastu uczelni, do których zwróciliśmy się z prośbą o polecenie najlepszych znanych im tłumaczy, którzy biorą udział w kształceniu adeptów zawodu, od większości otrzymaliśmy już listy nazwisk i danych tłumaczy.

W tej chwili zwracamy się do wszystkich Czytelników naszego biuletynu o osobiste zgłoszenie się lub o wskazanie znanych im wysoko kwalifikowanych tłumaczy na adres tepis@tepis.org.pl z następującymi danymi:

**imię i nazwisko tłumacza, adres pocztowy, e-mail, telefon(y);
język roboczy,
tłumaczenie konferencyjne lub tłumaczenie pisemne,
specjalizacja merytoryczna.**

Wszystkie zgłoszenia zostaną przekazane do ww. Departamentu UKIE do końca czerwca br. i za wszystkie z góry dziękujemy.

(Opr. DK)

WSPÓŁPRACA TOWARZYSTWA TEPIS Z KATEDRĄ UNESCO UNIWERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO

Współpraca PT TEPIS z Podyplomowymi Studiami dla Tłumaczy UJ rozpoczęła się w 1996 roku bardzo udaną konferencją w ramach cyklu pn. „International Forum of Legal Translation and Court Interpreting”. Zbiór referatów został opublikowany pt. „On the Practice of Legal and Specialised Translation”. Obecnie podyplomowe studia PST są jednym z kilku elementów wchodzących w skład Katedry UNESCO działającej pod kierunkiem prof. Elżbiety Tabakowskiej, najbardziej znanej jako tłumaczki dzieł Normana Daviesa. Oto podstawowe wiadomości na temat Katedry.

Katedra UNESCO do Badań nad Przekładem i Komunikacją Międzykulturową została założona w lipcu 2002 na mocy umowy zawartej przez rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie prof. dr hab. Franciszka Ziejkę i dyrektora generalnego UNESCO Koichiro Matsuurę. Pierwszym kierownikiem Katedry mianowana została prof. dr hab. Elżbieta Tabakowska. Katedra należy do światowej sieci Katedr UNESCO, których jest w tej chwili ponad 500 w różnych krajach na całym świecie. W listopadzie 2002 r. program Katedr UNESCO obchodził dziesiątą rocznicę swojego istnienia.

W grudniu 2006 r. Katedra – dotąd wirtualna – zyskała status jednostki naukowo-dydaktycznej działającej w strukturach UJ. Katedra realizuje swoje cele w ramach zintegrowanego programu badawczego i dydaktycznego, na płaszczyźnie lokalnej, ogólnopolskiej i międzynarodowej. Celem ogólnym jest zintegrowanie i rozbudowanie istniejących programów szkolenia tłumaczy w zakresie wszystkich form przekładu ustnego i pisemnego, odpowiadając na potrzeby, jakie stwarza istniejąca sytuacja polityczno-gospodarcza i kulturalna po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej.

Oferta Katedry obejmuje doskonalenie umiejętności skutecznego działania językowego we wszystkich sytuacjach komunikacyjnych oraz świadomego stosowania werbalnych i niewerbalnych środków wyrazu, prowadzenia rozmów i negocjacji, doboru właściwej formy do treści przekazu. Tak więc, zgodnie z indywidualnymi potrzebami kształcenia, Podyplomowe Studia dla Tłumaczy – dla osób pracujących na stanowiskach wymagających umiejętności tłumaczenia – stwarzają możliwość podwyższania już posiadanych kwalifikacji, rozwijania i doskonalenia praktycznych umiejętności oraz uzupełniania ich wiedzą z zakresu strategii i technik tłumaczenia, nowoczesnego warsztatu tłumacza oraz możliwości, jakie dają tłumaczowi najnowsze środki techniczne, w tym programy komputerowe wspomagające pracę tłumacza.

Natomiast dla tych, których pociąga zawód tłumacza – dla osób posiadających odpowiednie predyspozycje i dobrze znających co najmniej jeden język obcy –

studia te zapewniają uzyskanie pożądaných kwalifikacji, zwiększając szansę przyszłej kariery zawodowej na rynkach krajowych i zagranicznych.

Współpraca z instytucjami krajowymi i zagranicznymi obejmuje wymianę doświadczeń, studentów i kadry, udostępnianie programów i materiałów dydaktycznych, staże i praktyki studenckie, prowadzenie wspólnych warsztatów, seminariów itp.

Partnerami katedry UNESCO są: Stała Delegacja Polska przy UNESCO (Paryż), Komisja Europejska (Bruksela), Parlament Europejski (Bruksela), Komitet Integracji Europejskiej (Warszawa), Polskie Biuro UNESCO (Warszawa), Społeczny Instytut Wydawniczy „Znak”, TAIWPN Universitas (Kraków), SCIC, British Council oraz Polskie Towarzystwo Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS.

Studenci katedry UNESCO korzystają z nowoczesnego laboratorium do nauki tłumaczenia kabinowego, pracowni komputerowej (z programami wspomagającymi tłumaczenia) oraz doskonale wyposażonej biblioteki.

Katedra UNESCO kształci też tłumaczy konferencyjnych. Absolwenci kolejnych roczników już od lat odnoszą sukcesy na rynku krajowym i międzynarodowym. Jest to jednak możliwe – między innymi – dzięki najnowocześniejszemu laboratorium do tłumaczenia symultanicznego, wyposażonemu w profesjonalne kabiny i działające w systemie SANAKO Lab 100 STS. W kabinach znajdują się monitory, ale materiał wizualny można też oglądać na wielkim ekranie, który znajduje się w laboratorium. Dzięki „panelom delegatów” i „panelom tłumaczy” w laboratorium można również symulować lub organizować prawdziwe konferencje.

Podczas wizyty prezesa PT TEPIS 23 marca 2010 r. utrwalono na zdjęciu uczestników spotkania, wśród których **prof. Elżbieta Tabakowska** stoi przy kabinie nr 5 (po prawej) obok dr Danuty Kierzkowskiej.

Nowatorskie rozwiązania systemu prowadzący zajęcia może wykorzystywać, aby proponować studentom autentyczne materiały na wszystkich nośnikach audio-wizualnych, w tym zaczerpnięte bezpośrednio z Internetu albo z mediów zewnętrznych. System pomyślany jest w sposób, który umożliwi odsłuchiwanie świadczeń studentów w czasie rzeczywistym, natychmiastową komunikację między prowadzącym i grupą, albo między prowadzącym i tylko jednym ze studentów – w obu kierunkach, czyli doraźną pomoc i interwencję wykładowcy. Dzięki konfiguracjom systemu można tłumaczyć w trybie „relay”, albo pracować jednocześnie z kilkoma małymi systemami o różnych zapotrzebowaniach (dzięki możliwości korzystania na raz z kilku źródeł dźwięku) i tłumaczących w różnych kombinacjach językowych, odsłuchiwanie świadczeń kolegów, zgrywanie dla studentom na pendrive’y nagra- nego materiału, aby mogli sami siebie przesłuchiwać itd.

Wszystkie te rozwiązania nie tylko podnoszą poziom nauczania oraz nabywania kompetencji w tłumaczeniu symultanicznym, ale również gwarantują, że słuchacze Katedry UNESCO, którzy w przyszłości znajdą się w „prawdziwej” sytuacji profesjonalnej, będą się czuli jak ryby w wodzie!

Warto też wspomnieć o tym, że podczas marcowej wizyty dr Danuta Kierzkowska wygłosiła wykład dla wszystkich studentów Katedry UNESCO pt. „Status prawny, społeczny i zawodowy tłumaczy Unii Europejskiej”. Natomiast członkini PT TEPIS, Dorota Kuipers, prowadzi regularne zajęcia w ramach Podyplomowych Studiów dla Tłumaczy Specjalistycznych pn. „Kancelaria tłumacza przysięgłego”, podczas których prezentuje całokształt problemów, na jakie mogą napotkać adepci zawodu, opierając się bardzo ściśle na Kodeksie tłumacza przysięgłego z 2005 r. Jako wybitna znawczyni tematu, pani D. Kuipers została zaproszona do Międzyinstytucjonalnego Komitetu Konsultacyjnego Kodeksu Tłumacza Przysięgłego.

Szczegółowe informacje na temat sieci Katedr UNESCO znaleźć można w portalu UNESCO: www.unesco.org.

TAK BYŁO NA IX KRAKOWSKIM REPETYTORIUM DLA TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH

Repetytorium, zorganizowane przez Małopolskie Koło TEPIS, odbyło się 24 kwietnia 2010 r. w sali konferencyjnej DSH Jubilat w Krakowie. Tematem obrad były – na sesji plenarnej – procedury administracyjne, karne i ustalanie tożsamości zatrzymanego. Na sesji plenarnej wystąpili wykładowcy z Komendy Głównej Straży Granicznej w Warszawie oraz Straży Granicznej z Balic i Nowego Sącza, aby zapoznać uczestników z różnymi aspektami pracy tłumacza w kontakcie ze służbami ochrony granic.

W Repetytorium wzięło udział 40 tłumaczy, którzy w sekcjach językowych pracowali nad tłumaczeniem tekstu „Pouczenie zatrzymanego”

Polska wersja pouczenia została wręczona uczestnikom, zaś wersja językowa była przygotowana wcześniej przez osoby prowadzące: mgr Monikę Mostową (sekcja angielska), mgr Annę Labe (sekcja niemiecka), mgr Bognę Pęcak (sekcja rosyjska) i dr Marię Metzler (sekcja francuska).

Przedstawiciele Straży Granicznej uczestniczyli również w sekcjach językowych, służąc dodatkowymi wyjaśnieniami. Oto zdjęcie zbiorowe uczestników Repetytorium wraz z przedstawicielami Straży Granicznej, spektakularnie dekorujących tę niezwykłą grupę rodzajową.

Gratulujemy kol. Monice Mostowej i Zarządowi MKT doskonałego pomysłu.

KONFERENCJA
„RYNEK TŁUMACZEŃ I LOKALIZACJI W POLSCE”
Monika Mostowy

Konferencja, która odbyła się 27 i 28 marca 2010 r. była poświęcona głównie narzędziom informatycznym wspomagającym pracę tłumacza oraz perspektywom dalszego rozwoju rynku tłumaczeniowego. Informacja o rocznym 5% wskaźniku rozwoju rynku tłumaczeń jest na pewno budująca, bo mimo kryzysowego spadku tempa jest to i tak sporo.

Jednakże na salach wykładowych, a także w rozmowach kularowych, przewijała się dość zgodna opinia o tym, że nie ma już powrotu do rynku w postaci sprzed kryzysu. Uczestnicy rynku podzielali pogląd o zainteresowaniu klienta bardziej produktem finalnym w postaci tłumaczenia i relacji jego jakości do ceny, mniej przejawiając zainteresowanie sposobem, w jaki dany podmiot w swoim zakresie przygotowuje ten produkt dostarczany na zewnątrz. W efekcie mamy tendencję do zmniejszania liczby poziomów cen oraz ich coraz większej prostoty i przejrzystości. Coraz wyraźniej widać drogę do „uprzemysłowienia” usług tłumaczeń, tzn. traktowania ich jako procesów biznesowych. Pojawiające się trendy cloudcomputingu (m.in. w postaci modeli wynajmu oprogramowania Saas) i crowdsourcingu wydają się potwierdzać tę tezę.

Najciekawsze wystąpienia dotyczyły perspektyw rozwoju rynku tłumaczeń w Polsce w aspekcie mijającego kryzysu światowego, wykorzystania narzędzi CAT, a także tłumaczeń maszynowych oraz zarządzania dużymi projektami lokalizacyjnymi. Według opinii wielu zleceniodawców wykorzystanie technologii MT umożliwi tłumaczenie tekstów, które bez niej w ogóle nie weszłyby w skład projektów oraz pojawienie się nowych niszowych usług w obszarze „post-edycji” po tłumaczeniu maszynowym.

Przedsięwzięcie dotyczące Narodowego Korpusu Języka Polskiego, to wielkie zadanie, które jest wspólną inicjatywą Instytutu Podstaw Informatyki PAN (koordynatora), Instytutu Języka Polskiego PAN, Wydawnictwa Naukowego PWN oraz Zakładu Językoznawstwa Komputerowego i Korpusowego Uniwersytetu Łódzkiego, zarejestrowaną jako projekt badawczy rozwojowy Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Więcej na ten temat można przeczytać na www.nkjp.pl.

Inicjatywa ta zasługuje na pewno na rozpropagowanie w interesie nas wszystkich, którzy jesteśmy zainteresowani stałym podnoszeniem jakości oferowanych usług tłumaczeniowych.

Bardzo duży procent całego programu stanowiły wykłady skierowane do tłumaczy o niewielkim stażu, bądź osób, które dopiero wkraczają na tą ścieżkę. Zabrakło natomiast tematów specjalistycznych adresowanych do „fachowców”.

W ten sposób dla osób o mniejszym doświadczeniu konferencja mogła być prawdziwą kopalnią wiedzy, dzięki której będą mogli znacznie łatwiej rozwinąć swoją karierę. I to także jest cenne dla środowiska tłumaczy.

Całość konferencji uwypukliła różnice pomiędzy podejściem biur tłumaczeń i tłumaczy uprawiających wolny zawód do różnych kwestii związanych z tym zawodem. Tłumacze mieli okazję zapoznać się z najnowszymi technologiami, natomiast przedstawiciele biur mogli przekonać się, jak wygląda współpraca z tłumaczami widziana z drugiej strony.

Konferencja była doskonałą okazją do spotkania i dyskusji z tłumaczami reprezentującymi różne języki, specjalności i metody pracy, a także przedstawicielami agencji tłumaczeń, sprzyjając w ten sposób integracji szeroko pojętego środowiska.

**W EGZOTYCZNEJ LAPONII
‘PRAWO I JĘZYK W MIĘDZYNARODOWEJ WSPÓŁPRACY I
KONFLIKTACH’**

Joanna Grzybek

W dniach 17-20 marca br. na Uniwersytecie Lapońskim w fińskim Rovaniemi odbyła się międzynarodowa konferencja poświęcona legilingwistyce. Tematem konferencji były prawo i język w międzynarodowej współpracy i konfliktach. Na koło podbiegunowe wybrali się prawnicy, tłumacze i językoznawcy z różnych zakątków świata.

Dyskutowano przede wszystkim o ryzyku językowym, z którym mamy do czynienia podczas komunikacji biznesowej. Omawiano przyczyny tego ryzyka i sposoby jego unikania. Rozmowy, prowadzone bezpośrednio po wystąpieniach i te nad talerzem z reniferem, przy likierze Lakka, czy też w wiosce św. Mikołaja, pokazały, jak potrzebna jest współpraca tłumaczy i językoznawców z prawnikami.

Organizatorzy skupili naszą uwagę na arbitrażu i mediacjach. Wykłady plenaryjne dotyczyły komunikacji w kontekście arbitrażu. Swoją wiedzę i doświadczeniem podzielili się z uczestnikami konferencji: brytyjski sędzia lord Fraser of Carmyllie, fiński sędzia Gustaw Möller i były dziekan uniwersytetu w Denver Edward Dauer. Profesor Maurizio Gotti i profesor Vijay K. Bhatia, współpracujący w ramach jednego projektu, wprowadzili słuchaczy w temat analizy dyskursu w zakresie międzynarodowego arbitrażu handlowego.

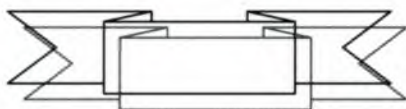
Niezwykłe ciekawe i różnorodne były wystąpienia pozostałych prelegentów. Omawiano nie tylko trudności w tłumaczeniu w zakresie arbitrażu, ale również różnice kulturowe, widoczne chociażby w strukturze aktów prawnych i w relacjach prawo – podmiot prawny w różnych państwach świata. Nie zabrakło również wystąpień dotyczących dydaktyki przekładu prawniczego oraz legilingwistyki.

Polskich tłumaczy reprezentowałam wystąpieniem traktującym o chińskim pojmowaniu pojęć prawnych z zakresu prawa własności.

Podczas konferencji miałam przyjemność poznać panią Liisę Laakso-Tammisto z Fińskiego Stowarzyszenia Tłumaczy (Finnish Association of Translators and Interpreters) i innych tłumaczy specjalistycznych, jak również podopiecznych profesora Heikki Mattila. Profesor Mattila, niezwykle prawnik i poliglota oddany legilingwistyce, zaraża swoją pasją tłumaczy pracujących przy Komisji Europejskiej i tych, którzy badają język prawny i prawniczy nie tylko w Finlandii, ale przyjeżdżają do Rovaniemi z Gruzji i Łotwy.

Konferencja odbyła się w uroczej Laponii, gdzie zdałam sobie sprawę z faktu, że brakuje mi polskich słów, by określić różne odcienie bieli śniegu, który nas niemal wszędzie otaczał. Niespodzianką dla wszystkich były na pewno wrażenia podczas wizyty w Arcticum, gdzie można było przenieść się za koło podbiegunowe i podejrzeć wspaniałą lapońską naturę. Uczestników konferencji ugościł nie tylko uniwersytet, ale również sąd w Rovaniemi, następnie urząd miasta, a wreszcie patronujący Rovaniemi św. Mikołaj.

SŁOWO O PERSPEKTYWACH ZAWODÓW KOMUNIKACYJNYCH

Dr Rafał Szubert,

Instytut Filologii Germańskiej, Uniwersytet Wrocławski, członek RN PT TEPIS

W czasach rzekomego spadku zainteresowania neofilologicznymi kierunkami studiów wśród młodzieży, które tłumaczy się m.in. błyskawicznie zmieniającymi się nawykami cyfrowego społeczeństwa informacyjnego, budującą wydaje się być prognoza, jaką postawiła instytucja badawcza niemieckiego Federalnego Urzędu Pracy (Bundesanstalt für Arbeit) – Instytut Rynku Pracy (Institut für Arbeitsmarkt- und Berufsforschung – IAB): najbardziej poszukiwanymi zawodami na rynku pracy będą w nadchodzącym czasie zawody związane z komunikacją.

Opinię o tym, że zawody związane z komunikacją mają przyszłość, reprezentują zarówno środki masowego przekazu, jak i specjaliści w dziedzinie komunikacji. Wskazuje się ponadto na istotę podnoszenia kwalifikacji w tym zakresie, a także na potrzebę poprawy jakości komunikowania. Jej najistotniejszym składnikiem jest wiedza i wykształcenie.

Potrzebę tę zauważa także społeczność Tepisjan, inicjując i wspierając cenne dla środowiska tłumaczy inicjatywy, takie jak na przykład stworzenie Kodeksu tłumacza sądowego (1991), jednego z pierwszych w Europie kodeksów etyki i praktyki zawodowej tych tłumaczy, zorganizowanie już w 1992 r. Międzynarodowego Forum Przekładu Prawniczego, powołanie do życia repetytoriów i warsztatów przekładoznawczych, czy współdziałanie w tworzeniu i przystąpienie TEPISu do Europejskiego Stowarzyszenia Tłumaczy Sądowych „EULITA”, udział w unijnym projekcie „Avidicus”, czy wyrażenie solidarności z celami statutowymi i ideami leżącymi u podstaw Stowarzyszenia Tłumaczy Polskiego Języka Migowego.

W ten profil tematyczny wpisuje się tegoroczna międzynarodowa specjalistyczna konferencja poświęcona komunikacji i informacji w mediach audiowizualnych “New Media – New Contexts – New Translator Profiles?”, która odbędzie się w dniach od 6 do 8 października 2010 roku w berlińskim hotelu InterContinental. Konferencja jest adresowana w pierwszej kolejności do tłumaczy, ale biorąc pod uwagę zakres tematyki, jaką porusza, należy uznać, że sięga daleko poza docelowy krąg odbiorców, jakim jest społeczność tłumaczy słowa żywego i pisanego.

Konferencja “New Media – New Contexts – New Translator Profiles?” (już ósma z rzędu) zapowiada się jako wydarzenie o istotnym znaczeniu społeczno-kulturalnym. Zapoznanie się z programem konferencji pozwala oczekiwać, że będzie ona takim właśnie wydarzeniem. Poruszane przez nią zagadnienia powinny spotkać się z żywym zainteresowaniem przedstawicieli wszystkich tych grup zawodowych w Polsce, które działają aktywnie w zakresie szeroko rozumianej komunikacji społecznej, w szczególności zaś wśród osób zajmujących się edukacją, czyli kulturą.

Niezwykle szybki rozwój technologii cyfrowej, cloud computingu (ang. przetwarzanie w chmurze – model oprogramowania oparty na użytkowaniu usług dostępnych w całości na serwerach zewnętrznych firm), oferujący stale zwiększające się możliwości aktywności audiowizualnej, a także jej dystrybucji i lokalizacji, związany jest z dużą różnorodnością koncepcji i sposobów tłumaczenia audiowizualnego. Rozwój ten doprowadził również w dziedzinie technologii tłumaczenia do zmian o charakterze rewolucyjnym. Wyrazem tych przemian jest m.in. tłumaczenie wielowymiarowe (multidimensional translation), które wiąże się z potrzebą weryfikacji dotychczasowych treści kształcenia w zakresie translatoryki lub dostosowania ich do zmieniających się potrzeb i możliwości rynku.

Organizatorzy konferencji skoncentrowali się w tym roku na dwunastu zagadnieniach z zakresu komunikacji językowej z udziałem mediów. Są to: (1) treści globalne – odbiorcy lokalni/odbiorcy globalni – treści lokalne, (2) rozgłośnie radiowe a polityka językowa, (3) media społecznościowe, (4) crowdsourcing (czyli wykorzystaniu mądrości tłumu do rozwiązywania problemów), (5) dokumentacja techniczna i lokalizacja audiowizualna, (6) dostępność i transmisje wideo na żywo, (7) lokalizacja gier, (8) instrumenty i technologie, (9) produktywność i ponowne wykorzystanie, (10) szkolenie tłumaczy, (11) umiejętności audiowizualne, (12) nauka języka obcego. Już same te tytuły świadczą o tym, że komunikacja multimedialna to rozległa dziedzina wiedzy, dysponująca odrębną terminologią i osobnymi pojęciami. Więcej informacji na temat konferencji znaleźć można na stronie niemieckiego towarzystwa tłumaczy BDÜ (<http://www.bdue.de/>) w zakładce aktualności (Aktuelles) a także pod adresem: <http://www.languages-media.com/>.

W kontekście tematyki konferencji berlińskiej nie sposób nie przypomnieć o raporcie „Sytuacja polskich mediów audiowizualnych w latach 1989-2008”, sporządzonym na zlecenie Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego jako jeden z Raportów o Stanie Kultury. Raport ten podsumowuje zmiany, jakie dokonały się w sektorze kultury w Polsce w ciągu ostatnich lat. Stanowi on solidną podstawę do rozważań o stanie aktualnym i wyzwaniach, jakie stoją przed nami m.in. w dziedzinie edukacji multimedialnej.

Polecam tę konferencję tłumaczom. Polecam ją osobom i organizacjom działającym aktywnie na rzecz kształtowania polityki edukacji medialnej w naszym kraju, na rzecz uczestnictwa Polaków w świadomym życiu kulturalnym, na rzecz nieskrępowanego upowszechnienia wartościowej wiedzy na temat funkcjonowania oraz umiejętności odbioru mediów. Należy mieć nadzieję, że berlińska konferencja dostarczy kolejnego racjonalnego argumentu przeciwko fałszywej tezie, że edukacją medialną mogą zajmować się osoby nieprzygotowane merytorycznie. A demokratyczny dezyderat stworzenia kadry nauczycieli nowych mediów, zorganizowanej i nakierowanej na czytelne cele kształcenia ich uczniów, doczeka się realizacji.

MIĘDZYNARODOWA SOLIDARNOŚĆ TŁUMACZY W DNIACH ŻAŁOBY NARODOWEJ

Tragiczna katastrofa polskiego samolotu rządowego pod Smoleńskiem wzbudziła współczucie na całym świecie. Kondolencje nadesłali do TEPIS-u tłumacze z Moskwy, Petersburga, Berlina, Wilna, Tartu, Maastricht, Waszyngtonu i Buenos Aires. Ich listy można ciągle przeczytać na naszej stronie www.tepis.org.pl, wchodząc ze strony głównej przy żałobnej wstążeczce z napisem „Kondolencje”.

Rada Naczelna Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS złożyła w imieniu wszystkich członków Towarzystwa TEPIS wyrazy serdecznego współczucia Córce Karolinie i Rodzinie Aleksandra Fedorowicza, tłumacza Prezydenta RP, który zginął w katastrofie pod Smoleńskiem w dniu 10 kwietnia 2010 r.

Aleksander Fedorowicz (1971-2010)
Tłumacz Prezydenta RP

Aleksander Fedorowicz, nasz kolega, przyjaciel, tłumacz przysięgły języków rosyjskiego i hebrajskiego, ceniony tłumacz konferencyjny i rządowy, urodził się w Bydgoszczy 39 lat temu. Zginął na służbie, pełniąc zaszczytną funkcję tłumacza Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego.

Aleksander Fedorowicz był absolwentem (1996) Moskiewskiego Państwowego Instytutu Stosunków Międzynarodowych, w latach 90. wicekonsulem Polski w Uzbekistanie. Był poliglota z biegłą znajomością kilku języków, które wykorzystywał w pracy tłumacza. Brał udział w wielu oficjalnych wizytach rządowych, ostatnio w Kazachstanie.

Do Katynia, miejsca kaźni Polaków, jechał z oficjalną delegacją, ale przede wszystkim sam bardzo chciał tam być. Był patriotą, który od lat szukał śladów polskich zestrzańców na dalekiej Syberii, w Uzbekistanie.

Miał wiele planów na bliższą i dalszą przyszłość. Bardzo chciał wziąć udział we wrześniowych Warsztatach TEPIS-u, przygotowywał referat, który chciał zaprezentować kolegom tłumaczom. Wstając po raz ostatni od swojego komputera, napisał "Zaraz wracam". Osierocił 9-letnią córkę Karolinę.

Nam też będzie Go bardzo brakować. Zapamiętamy Go jako pełnego wigoru, błyskotliwości, poczucia humoru i osobistego wdzięku młodego Kolegę, który pewnie długie lata byłby duszą każdego towarzystwa i dobrym duchem najbliższych. Takim go zachowamy w naszej pamięci.

W piątek wieczorem, 16 kwietnia, Aleksandra pożegnały koleżanki i koledzy z STP i TEPIS-u w warszawskim kościele Zbawiciela, pogrzeb odbył się 20 kwietnia w Bydgoszczy. W imieniu Towarzystwa wieniec złożył członek ekspert PT TEPIS Piotr Kruza.

PROBLEMY PRAKTYKI ZAWODOWEJ TŁUMACZA PRZYSIĘGŁEGO

Oto problemy, z jakimi na co dzień spotykają się tłumacze przysięgli, zwracając się do nas o poradę. Opierając się na roboczych konsultacjach z kompetentnymi pracownikami Ministerstwa Sprawiedliwości, doradcami podatkowymi lub innymi znawcami przedmiotu, udzieliliśmy odpowiedzi na listy członków PT TEPIS w następujących kwestiach. Nie cytujemy stawianych nam pytań, zakładając, że nie są one konieczne do zrozumienia odpowiedzi, której temat sygnalizujemy w podtytułach.

UTRATA ELEKTRONICZNEGO REPERTORIUM. Tłumacz przysięgły ma obowiązek nie tylko prowadzić repertorium, lecz również dbać o jego bezpieczne przechowywanie. W przypadku repertorium elektronicznego istnieje absolutny obowiązek regularnego sporządzania jego aktualnych kopii elektronicznych na zapasowym dysku lub na CD. W przypadku utraty zapisu elektronicznego wskazane jest zawiadomienie przedstawiciela Urzędu Wojewódzkiego, ale to wcale nie zwalnia z odpowiedzialności nałożonej ustawowo i takie zgłoszenie oznacza jedynie przyznanie się do winy. Przedstawiciel wojewody może okazać litość i być może (?)

coś poradzić, ale właściwie z takiej sytuacji nie ma dobrego wyjścia. Na przyszłość proszę pamiętać: prowadzenie elektronicznego repertorium bez regularnego sporządzania jego kopii jest przejawem bardzo ryzykownej bez troski.

NIELICZNE LITERÓWKI W TŁUMACZENIU. Nieliczne literówki w tłumaczeniu uwierzytelnionym są dopuszczalne, jeśli nie występują w istotnych elementach tekstu (nazwiska, imiona, daty, numery itp.), innych elementach, których zniekształcenie nie powoduje zmiany sensu lub jeśli literówki takie z innych powodów nie przeczą zasadzie wierności tłumaczenia i nie mogą stać się przyczyną odrzucenia tłumaczenia przez urząd. Natomiast z pewnością nie jest dopuszczalna postawa tłumacza, który nie czuje się w obowiązku nieodpłatnego poprawienia własnych błędów, nawet mało istotnych dla całego dokumentu. W każdym razie, mimo braku szczegółowych przepisów na ten temat, niezwłoczne poprawienie błędu mieści się w ramach etyki zawodowej jako dobry zwyczaj tłumacza przysięgłego oraz jako wywiązanie się z obowiązku rzetelnego wykonywania zleconej pracy w myśl ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego.

NAPRAWIENIE BŁĘDU W TŁUMACZENIU. W sytuacji, kiedy tłumacz chętnie poprawia błędy w swoim tłumaczeniu, oczywiście bez ociągania się i bez dodatkowej opłaty, jedyną kwestią jest sposób wpisania tej czynności do repertorium. Bo przecież mogłoby się wydawać, że skoro tłumacz nie pobiera wynagrodzenia, to może sobie darować dodatkowy wpis, uznając poprzednie tłumaczenie za niebyłe. Niestety, taka praktyka byłaby niebezpieczna, ponieważ w ten sposób zostałyby zatajony fakt sporządzenia drugiej wersji tłumaczenia, podczas gdy pierwsza mogłaby być już jakoś wykorzystana – np. złożona przez klienta w urzędzie – lub zaledwie pozostawiona w jego własnych aktach, co też nie jest bez znaczenia. Dlatego fakt wydania drugiej – poprawionej – wersji tłumaczenia raz już wcześniej wpisanej do repertorium należy wpisać pod oddzielnym numerem, zaznaczając, że wynagrodzenia nie pobrano z powodu błędu tłumacza i konieczności jego poprawienia.

TŁUMACZENIE POŚWIADCZONE CZY UWIERZYTELNIONE. Ustawowo poprawnym określeniem tłumaczenia wykonanego przez tłumacza przysięgłego jest termin użyty w ustawie o zawodzie tłumacza przysięgłego: „tłumaczenie poświadczane”. Językowo poprawnym określeniem jest „tłumaczenie uwierzytelnione” lub „nieuwierzytelnione”, którego jedyną wadą jest większa liczba sylab. Natomiast fakt, że nie jest to termin ustawowy, nie może być poważnym zarzutem wobec tych, którzy go preferują. W kodeksie tłumacza przysięgłego (KTP) z 2005 r. upowszechniamy oczywiście termin „tłumaczenie poświadczane”, aby posługiwać się językiem ustawowym. Warto przy tej okazji przypomnieć, że skrajnie niepoprawnym językowo jest określenie „tłumaczenie przysięgłe”, które w najlepszym razie można zaliczyć do żargonu, ale umieszczanie takiego określenia na szyldach, w reklamach i wizytówkach świadczy jedynie o lekceważeniu zasad poprawności językowej, które w zawodzie tłumacza jest zjawiskiem zenującym.

MIEJSCE PIECZĘCI I PODPISU TP. Okrągła pieczęć tłumacza przysięgłego, podobnie jak pieczęć urzędu administracji publicznej, powinna być przykładana po lewej stronie pod formułą poświadczającą. Podpis TP powinien być złożony zawsze OBOJĘBIE (po prawej stronie) pieczęci, pozostawiając ją po lewej stronie całkowicie czytelną. Umieszczanie podpisu na pieczęci było pomysłem powojennym, kiedy w okrągłej pieczęci nagle zabrakło godła państwowego (1953 r.), ale jest to praktyka w tej chwili całkowicie pozbawiona sensu i niezgodna z tradycją, która określa miejsce pieczęci i podpisu od setek lat. Tradycyjnie bowiem pieczęć (kiedyś lakowa) była po lewej stronie, bo właśnie po lewej stronie znajdował się sznurek łączący kilka stron, którego końce związywano i przymocowywano do papieru pieczęcią lakową. Dlatego podpis składał się po prawej stronie pieczęci, bezpośrednio pod tekstem dokumentu. Do tego warto dodać, że oba elementy umieszcza się **bezpośrednio** pod formułą poświadczającą TP, a nie – jak to się czasem widuje – w dolnym prawym rogu strony i w dużym oddaleniu od ostatniego wiersza tekstu formuły. Takie umieszczanie pieczęci nasuwa natychmiast podejrzenie udostępniania odcisków pieczęci przyłożonych in blanco, tj. na pustych kartkach papieru. Zasada „pieczęć po lewej, podpis po prawej” jest zresztą powszechnie stosowana przez urzędy, a jej modelową ilustracją jest – daleko nie szukając – zaświadczenie o wpisie na listę tłumaczy przysięgłych Ministra Sprawiedliwości, które otrzymuje każdy tłumacz przysięgły.

ZNIESIENIE OBOWIĄZKU TŁUMACZENIA DOWODU REJESTRACJI SAMOCHODU. Od 16 lutego 2010 r. weszła w życie zmiana rozporządzenia w sprawie rejestracji i oznaczania pojazdów, która likwiduje obowiązek składania tłumaczenia dowodu rejestracji samochodu. Dokument ten jest obecnie ujednolicony dla wszystkich krajów Unii. Trzeba jednak pamiętać, że rozporządzenie to ma zastosowanie tylko do nowych samochodów, a przecież import to w 99% używane samochody kilkuletnie. Skutki tego rozporządzenia rynek zacznie więc odczuwać dopiero za 3-4 lata. Poza tym jakaś część rynku „tłumaczeń samochodowych” to papiery z USA, których rozporządzenie nie dotyczy. W tej sytuacji można przez chwilę zrozumieć niepokój niektórych tłumaczy, którzy już teraz się boją, czy nie zabraknie im zleceń łatwego skądinąd tłumaczenia dokumentów samochodowych, jednak w sytuacji, kiedy nowe przepisy mogą ograniczyć biurokrację i ułatwić ludziom życie, należy się z tego jedynie cieszyć i popierać takie zmiany. Na szczęście misja tłumacza polega na wykonywaniu szczytniejszych zadań, których pozostanie jeszcze bardzo wiele.

Opr. D. Kierzkowska

VAT OD TŁUMACZEŃ DLA PODMIOTÓW Z INNYCH PAŃSTW UNII

Anna Michalska

Do końca ubiegłego roku sam fakt świadczenia usług tłumaczeniowych na rzecz podmiotów z innych państw Unii nie powodował obowiązku rejestracji tłumacza jako podatnika VAT-UE. Natomiast ostatnio obowiązek taki powstał w związku ze zmianą przepisów w odniesieniu do miejsca świadczenia usług. Zgodnie ze zmianą ustawy o podatku od towarów i usług, która weszła w życie 1 stycznia 2010 r., co do zasady przy usługach tłumaczeniowych miejsce świadczenia usług określa się obecnie następujący sposób:

1. Jeżeli usługi są świadczone na rzecz podatnika z innego państwa UE (przy czym przez podatnika rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą i dodatkowo osoby prawne, które nie prowadzą działalności gospodarczej, ale są zarejestrowane dla celów podatku VAT) – miejscem świadczenia usług jest siedziba usługobiorcy (czyli jeżeli polski tłumacz świadczy usługi na rzecz podatnika z Włoch, to miejscem świadczenia usług są Włochy i usługa tam podlega opodatkowaniu),

2. Jeżeli usługi są świadczone na rzecz podatnika (czyli podmiotu wykonującego działalność gospodarczą) spoza Unii – miejscem świadczenia usług jest również siedziba usługobiorcy (jeżeli polski tłumacz świadczy usługi na rzecz firmy prowadzącej działalność gospodarczą z Rosji, to miejscem świadczenia jest Rosja i usługa w ogóle nie podlega opodatkowaniu VAT)

3. Jeżeli usługi są świadczone na rzecz podmiotu z innego państwa UE, który nie jest podatnikiem – miejscem świadczenia usług jest siedziba usługodawcy (polski tłumacz świadczy usługi na rzecz osoby fizycznej zamieszkałej w Szwecji, niebędącej podatnikiem – miejscem świadczenia usług jest Polska i tłumaczenie podlega opodatkowaniu jak normalna usługa świadczona w Polsce)

4. Jeżeli usługi są świadczone na rzecz podmiotu, który nie jest podatnikiem i nie ma siedziby, miejsca stałego zamieszkania albo miejsca zwykłego pobytu na terytorium Unii – miejscem świadczenia usług jest miejsce jego siedziby, zamieszkania lub pobytu (jeżeli np. polski tłumacz świadczy usługi na rzecz osoby z Ukrainy, która nie jest podatnikiem – czyli nie prowadzi działalności gospodarczej – miejscem świadczenia usług jest Ukraina i usługa taka w ogóle nie podlega VAT).

Tłumacze, którzy świadczą usługi poza terytorium kraju na rzecz podatników VAT lub osób prawnych zarejestrowanych na potrzeby VAT, w przypadku gdy miejscem świadczenia tych usług nie jest terytorium kraju (czyli zasadniczo przypadek z pkt 1), jeżeli usługi takie nie są zwolnione z opodatkowania lub opodatkowane stawką 0%, są zobowiązani składać miesięczne lub kwartalne informacje podsumowujące na temat takich usług (druk VAT-UE) i są zobowiązani do zarejestrowania się jako podatnicy VAT-UE.

Co do zasady, w związku ze zmienionymi przepisami podatnicy, którzy byli już zarejestrowani jako podatnicy VAT-UE, muszą powtórzyć rejestrację, z jednym wyjątkiem: jeżeli tłumacz był zarejestrowany jako podatnik VAT-UE w związku z importem usług (czyli na starym druku rejestracyjnym zaznaczył pozycję nr 60), to automatycznie uważa się go zarejestrowanego na potrzeby VAT-UE na podstawie nowych przepisów.

Pocieszającym jest fakt, że rejestracji dokonuje się tylko raz i raz się wnosi opłatę rejestracyjną. W przypadku tłumaczeń wykonywanych dla firmy polskiej podatnik nie ma potrzeby rejestrować się jako podatnik VAT-UE.

KALENDARIUM KONFERENCJI TŁUMACZY

LICTRA 2010 – 9th Leipzig International Conference on Translation & Interpretation Studies, Lipsk 19-21.05.2010, <http://lictra.info>

International Terminology Summer School 2010, TermNet, The International Network for Terminology, University of Vienna, Austria: 24-28.05.2010 r., events@termnet.org, http://www.termnet.org/english/events/tss_2010/index.php

XIV Repetytorium dla Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych, Warszawa: 22.05.2010, tepis@tepis.org.pl, www.tepis.org.pl

International Technical Translation Conference, Tradulínguas, Faculdade de Ciências Sociais e Humanas, Lisbon, Portugal: 28-29.05.2010 r., conferencia@tradulinguas.com, <http://www.tradulinguas.com/conf-tech/>

Emerging Topics in Translation and Interpreting, Università degli studi di Trieste, Dipartimento di Scienze del Linguaggio, dell'Interpretazione e della Traduzione, Trieste: 16-18.06.2010 r., nuovi.percorsi.2010@units.it, <http://www.dslit.units.it/pageview?pcode=coc>

International Translation Summer School 2010, London Metropolitan University, London, UK: interpreting-translation@londonmet.ac.uk, <http://www.londonmet.ac.uk/depts/hal/shortcourses/>

Piąta międzynarodowa konferencja poświęcona legilingwistyce, językoznawstwu sądowemu i przekładowi prawniczemu, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Instytut Językoznawstwa, Poznań: 1-3.07.2010 r., lingua.legis@gmail.com, http://lingualegis.amu.edu.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=16&Itemid=30

International Conference on Translation and Multiculturalism: Found in Translation, University of Malaya, Kuala Lumpur, Malaysia: 23-25.07.2010 r., anuvaada88@gmail.com, <http://english.um.edu.my/anuvaada/main.html>

XXIV Warsztaty Przekładu Prawniczego I Specjalistycznego, PT TEPIS, Warszawa 25.09.2010 r., tepis@tepis.org.pl, www.tepis.org.pl

II Laboratorium Nauczycieli Tłumaczy Przysięgłych, kurs dla zaawansowanych; 24.09.2010; tepis@tepis.org.pl, www.tepis.org.pl

Seminar on the European Court of Human Rights and Legal Translation, AIIIC, Strasbourg: 15-16.10.2010, liese-katschinka@eunet.at

Polsko-francuskie dni prawnicze z okazji dziesięciolecia Szkoły Prawa Francuskiego w Krakowie: Wzajemne oddziaływanie prawa francuskiego, prawa europejskiego oraz prawa innych państw europejskich, Uniwersytet Jagielloński, Kraków: 22-23.10.2010 r., k.wojtyczek@uj.edu.pl, <http://www.law.uj.edu.pl/~spf/>

International Language Conference, School of Languages, Literatures & Cultures, National University of Ireland, Galway, Ireland: 10-11.12.2010 r., ilc@nuigalway.ie, <http://www.conference.ie/Conferences/index.asp?Conference=85>

Inne konferencje: International Calendar of Events (ICE): visit the website of the Institute of Translation and Interpreting: www.iti.org.uk/ice/

**GRATULUJEMY TYTUŁU NOWYM CZŁONKOM EKSPERTOM,
KTÓRYMI ZOSTALI USTANOWIENI:**

Wojciech JÓŹWIAK (en)
Krystyna KOŁODZIEJ (de)

**GRATULUJEMY TYTUŁU NOWYM CZŁONKOM ZWYCZAJNYM,
KTÓRYMI ZOSTALI USTANOWIENI:**

Elżbieta DUSZYK (ru)

Aleksandra PODGÓRNIAK-MUSIL (en)

Wojciech RADZISZEWSKI (en)

Agnieszka SUBERLAK (fr)

Jerzy WRZESIŃSKI (ru)

Tomasz WYSZKOWSKI (en)

WITAMY NOWYCH CZŁONKÓW NADZWYCZAJNYCH:

Amgalan BAASAJAU (mn)

Nataliya BADIYAN-SYEKYEZHITSKA (en, de, ru, uk)

Joanna BAŁAMAÇEK (da)

Bolesław BORZYCKI (en, fr)

Wojciech DAWIEC (en)

Aldona Anna DOBIK (ru)

Katarzyna GIZA (uk)

Paweł GROMEK (en)

Agnieszka IMIEROWICZ-KOWALSKA (da)

Anna MATERNOWSKA-FRASUNKIEWICZ (de, ru)

Julita NADZIEJA (de)

Anna PYRCAK (nl)

Karolina SACHA (de, en, es)

Magdalena STĘPNIAK (en)

Magdalena SZEWCIOŃ (en)

Monika WARZECHA-PLASZCZYK (en, sk)

Mirosław WILK (en)

Sławomir WITKOWSKI (en)

Agnieszka ŻEBRACKA (en, ru)

SKRÓTY (wg polskiej normy PN/ISO 639-1, kody bibliograficzne): sq – albański, en – angielski, ar – arabski, bn – bengalski, be – białoruski, bs – bośniacki, bg – bułgarski, zh – chiński, hr – chorwacki, cs – czeski, da – duński, fi – fiński, fr – francuski, iw – hebrajski, hi – hindi, es – hiszpański, hl – holenderski, ja – japoński, ca – kataloński, ko – koreański, lt –

litewski, la – łaciński, lv – łotewski, mk – macedoński, mn – mongolski, nl – niderlandzki, de – niemiecki, no – norweski, el – nowogrecki, hy – ormiański, pa – pendzabski, fa – perski, pl – polski, pt – portugalski, ru – rosyjski, ro – rumuński, sr – serbski, sk – słowacki, sl – słoweński, sv – szwedzki, tr – turecki, uk – ukraiński, hu – węgierski, vi – wietnamski, it – włoski.

ORIENTACYJNE WOLNORYNKOWE CENY ZA TŁUMACZENIE SPECJALISTYCZNE

Stawki za tłumaczenie pisemne określone w obowiązującym rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości w sprawie wynagrodzenia tłumacza przysięgłego stanowią ważny punkt odniesienia dla cen wolnorynkowych za poświadczone i niepoświadczane tłumaczenie specjalistyczne. Znaczne obniżenie lub bezzasadne zawyżenie tych cen może być naruszeniem zasad etyki zawodowej w myśl § 12 Kodeksu tłumacza przysięgłego, jeżeli ceny te nie uwzględniają stopnia trudności i zakresu tłumaczenia oraz własnych kwalifikacji i pozycji zawodowej tłumacza.

Stawki za tłumaczenie ustne w wysokości określonej w ww. rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości stosują się do tłumaczenia wykonywanego na rzecz sądów, prokuratur, Policji i organów administracji państwowej. Wolnorynkowa cena za dzień pracy (8 godzin) tłumaczenia konferencyjnego wynosi przeciętnie około 1000,00 zł.

SKŁADKA CZŁONKOWSKA PT TEPIS

Składka członkowska za jedno półrocze wynosi 90,00 zł,
Wpisowe Członka Nadzwyczajnego (w tym legitymacja) – 30,00 zł,
Wpisowe Członka Zwyczajnego (w tym legitymacja) – 30,00 zł.

LICZBA CZŁONKÓW PT TEPIS

wynosi obecnie 1072; w tym 204 Członków Zwyczajnych i 31 Członków Ekspertów

***Skarbnik Towarzystwa TEPIS
dziękuje za terminowe wpłacanie składek,
umożliwiających działalność tej
organizacji pożytku publicznego***

***Redakcja: Danuta Kierzkowska. Sekretarz: M. Piasecka.
Biuletyn TEPIS, ul. Krasińskiego 16 lok. 134, 01-581 Warszawa.
Nakład 1500 egz.***

Tabela stawek wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego wykonane na żądanie sądu, prokuratury, Policji oraz organów administracji publicznej

wg rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r.

w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego (*Dziennik Ustaw Nr 15 z 2005 r., poz. 131*)

Grupy językowe:

- I. język angielski, niemiecki, francuski i rosyjski
- II. inny język europejski i język łaciński
- III. język pozaeuropejski posługujący się alfabetem łacińskim
- IV. język pozaeuropejski posługujący się alfabetem niełacińskim lub ideogramami

	PLN	I	II	III	IV
Za stronę obliczeniową 1125 znaków tłumaczenia na język polski (100%) z języka grupy:		23,00	24,77	30,07	33,61
za sporządzenie tłumaczenia na wniosek zlecającego w dniu zlecenia oraz w postępowaniu przyspieszonym (200%)		46,00	49,54	60,14	67,22
za tłumaczenie tekstów:					
▪ zawierających frazeologię i terminologię specjalistyczną					
▪ sporządzonych pisemem ręcznym lub przez wypełnienie pismem drukowanych formularzy, z wyjątkiem tekstów sporządzonych pisemem technicznym		28,75	30,96	37,59	42,01
▪ trudnych do odczytania ze względu na stopień zniszczenia lub uszkodzenia tekstu albo złą jakość kopii sporządzonej sposobem technicznym (125%)					
za sprawdzenie i poświadczenie tłumaczenia z języka obcego na język polski sporządzonego przez inną osobę oraz za sporządzenie poświadczonego odpisu pisma w języku obcym (50%)		11,50	12,38	15,03	16,80
za sprawdzenie i poświadczenie odpisu pisma sporządzonego w danym języku obcym przez inną osobę (30%)		6,90	7,43	9,02	10,08
Za stronę obliczeniową 1125 znaków tłumaczenia z języka polskiego (100%) na język grupy:		30,07	35,38	40,69	49,54
za sporządzenie tłumaczenia na wniosek zlecającego w dniu zlecenia oraz w postępowaniu przyspieszonym (200%)		60,14	70,76	81,38	99,08
za tłumaczenie tekstów:					
▪ zawierających frazeologię i terminologię specjalistyczną					
▪ sporządzonych pisemem ręcznym lub przez wypełnienie pismem ręcznym drukowanych formularzy, z wyjątkiem tekstów sporządzonych pisemem technicznym		37,59	44,22	50,86	61,92
▪ trudnych do odczytania ze względu na stopień zniszczenia lub uszkodzenia tekstu albo złą jakość kopii sporządzonej sposobem technicznym (125%)					
za sprawdzenie i poświadczenie tłumaczenia z języka polskiego na język obcy sporządzonego przez inną osobę oraz za sporządzenie poświadczonego odpisu pisma w języku obcym (50%)		15,03	17,69	20,34	24,77
za sprawdzenie i poświadczenie odpisu pisma sporządzonego w danym języku obcym przez inną osobę (30%)		9,02	10,61	12,21	14,86
Za godzinę tłumaczenia ustnego z języka polskiego, w tym za każdą rozpoczętą godzinę obecności tłumacza (130%), na język grupy		39,09	45,99	52,90	64,40
Za godzinę tłumaczenia ustnego z języka polskiego, w tym za każdą rozpoczętą godzinę obecności tłumacza w postępowaniu przyspieszonym (200%), na język grupy		60,14	70,76	81,38	99,08

TEPIS stands for the Polish Society of Sworn and Specialised Translators, which was founded in 1990 by a group of members of the Association of Polish Translators and Interpreters.

The initiative had its origins in the urgent need to consolidate and train specialist translators in order to meet the demands of the rapid political and economic changes in Poland.

The TEPIS Society is independent and is not subsidized in any way. In March 2007 it was granted a status of the public benefit organization.

Its aims are:

- To represent the interests of legal translators and court interpreters and enhance their status by its actions as a public benefit organization, entitled to cooperate with the government to perform public tasks;
- To develop, compile, edit and publish specialised materials with the purpose of enriching legal translators' and court interpreters' professional knowledge and to propagate among them other information of interest;
- To offer opportunities for the continuing professional development of legal translators' and court interpreters' qualifications by holding training courses, meetings, seminars, etc.

In August 1993, on the occasion of the XIII FIT World Congress in Brighton, TEPIS was admitted to the International Federation of Translators.

The TEPIS bulletin is a quarterly designed for its members whose number has recently reached 1072. It reports on current events and vital issues affecting the profession.

IN THIS ISSUE:

- An invitation to the Jubilee Celebration of 20th Anniversary of the TEPIS Society to be held in Warsaw, 'Amicus' House, on 28 May 2010
- A reply by the Minister of Justice on funds to be secured in the State budget for the increase of sworn translators' fees in 2011
- An invitation to 14th 'Repetitorium' for Sworn and Specialized Translators to be held in Warsaw, Hotel Mercure, on 22 May 2010
- A report on 9th Cracow 'Repetitorium' for Sworn Translators on customs official texts and terminology held on 24 April 2010
- On international translators' solidarity and compassion shown for victims of the government aircraft crash in Russia, on 10 April 2010 and for the death of the President's Interpreter Aleksander Fedorowicz, a Polish-Russian Sworn Translator

POLSKIE TOWARZYSTWO TŁUMACZY TEPIS

ul. Krasińskiego 16 lok. 134, 01-581 WARSZAWA

Tel. +48(0)22 8394952 * Faks +48(0)22 8394952 * E-mail: tepis@tepis.org.pl

Website www.tepis.org.pl KRS 0000077499

Konto nr 46 1020 1026 0000 1502 0117 5983. PKO BP II O/Warszawa